

הודעה לעיתונות

תוכניות הלימוד במצרים מכילות הערות גזעניות ואנטישמיות כלפי היהודים ומחייבות רפורמה יסודית- מחקר חדש של אימפקט.א.

מפרסם: **רב תקשורת**
תאריך: 15:11 26/06/2011
נושא: **אקטואליה, דת, ערבים, שטחים**

[גרסת הדפסה](#)

תוכניות הלימוד במצרים מכילות הערות גזעניות ואנטישמיות כלפי היהודים ועיונות כלפי הנוצרים ומחייבות רפורמה יסודית

– כך מגלה מחקר חדש שיציג ד"ר יוחנן מנור, ראש מכון המחקר IMPACT-SE בכנס בינלאומי בירושלים

מנור וחוקרים ממכון אימפקט.ס.א. יציגו מחקריהם בכנס בינ"ל "זהות לאומית, דימוי עצמי ודימויים של אחרים" שייערך במכון טרומן בימים ג'-ד', 28-29 ביוני

"מצרים חייבת לערוך רפורמה יסודית בתוכניות הלימוד שלה בבתי הספר המנחילות זהות לאומית הנשלטת באופן בלעדי ע"י דת האסלאם. בספרי הלימוד המצריים האסלאם מוצג כ "דת האמיתית היחידה" ומאמיני דתות אחרות, כולל הנוצרים הקופטים, מוצגים ככופרים" - כך מגלה ד"ר יוחנן מנור, ראש מכון המחקר IMPACT-SE וחוקר בקבוצת המחקר של מצרים המגלה גם כי תוכניות הלימוד וספרי הלימוד במצרים בשנת 2010-2011 עדיין מכילים הערות גזעניות ואנטישמיות כלפי היהודים. ד"ר מנור וארבעה חוקרים נוספים ממכון אימפקט.ס.א. לחקר הסובלנות והשלום יציגו את מחקריהם החדשים בכנס בינלאומי המקדש לנושא "זהות לאומית, דימוי עצמי ודימויים של אחרים" שייערך במכון טרומן באוני' העברית בימים שלישי ורביעי, 28-29 ביוני 2011.

שנה לפני הדחתו של חוסני מובארק המשטר המצרי הודיע על רפורמה מקיפה על מנת "לטהר תוכניות הלימוד וספרי הלימוד מפרשנויות מטעות ומחומרים המסיטים לאלומות ולקיצוניות" ואכן התחיל לבצע אותה בעיקר ע"י השמטת ההתייחסויות "לג'יהאד למען אללה". אך תיקונים אלה לא שינו את העובדה שתוכניות הלימוד וספרי הלימוד המצריים מהשנה האחרונה ממשיכים להנחיל זהות לאומית הנגזרת באופן בלעדי מדת האסלאם והנשלטת על ידה. ד"ר מנור מדגיש כי טרם בוצעה הרפורמה היסודית במערכת החינוך במצרים שתשנה את היחס העיון והפוגע לאחר, לנוצרים הקופטים, ליהודים ולמערב.

הדו"ח החדש של מכון אימפקט.ס.א מדגיש כי החינוך במצרים ממשיך לזכב לתלמידיו ולומר להם דבר והיפוכו. הקוטביות והעדר חינוך לאמירת אמת התפשטו מהחינוך לכל תחומי החיים במצרים, כולל תקשורת, אכיפת החוק והפוליטיקה. מהפכת הצעירים קראה נכון את התמונה, ולראשונה אין האשמה של המערב אלא אינטרוסקציה ביחס לממשלה של עצמם.

תקיפת הקופטים במצרים, שקיימת עשרות שנים, הגיע לשיא בחצי השנה האחרונה, תחילה בפצצה שהונחה בכנסייה הנוצרית קופטית באלכסנדריה בחג המולד, שהביאה למותם של 21 נוצרים ועשרות פצועים וכלה בהתקפות ובהתנכלויות חוזרות ונשנות בחודשי מרץ ואפריל 2011. תקיפות אלה, מדגיש במחקרו ד"ר מנור, ניוונות גם מהחינוך שמנחילים בבתי הספר במצריים. חינוך זה משדר מסרים סותרים, שמוקצנים עוד יותר אם לוקחים בחשבון את מערכת החינוך המקבילה של אל אזהר. מצד אחד, זהו חינוך מתנשא שהשימוש בכינוי כופרים כלפיהם מהווה מתן רשות לפגוע בהם. מצד שני זה גם חינוך המחבק הקופטים לאור חלקם במאבקים לעצמאות מצרים לאורך כל ההיסטוריה. אך חשוב לציין כי ישנה התעלמות מוחלטת ממרידת הקופטים באסלאם ומהדיכוי האכזרי שלהם ע"י האסלאם במאות השמינית והתשעית, דיכוי שלמעשה הביא להתאסלמותם ההמונית והפכה אותם למיעוט.

דו"ח IMPACT-SE שיוצג בכנס מציין כי המצרים מלמדים שהתנ"ך והברית החדשה הם ספרים קדושים אך זויפו על ידי היהודים והנוצרים. "ספרי הלימוד המצריים מגדירים את הנוצרים והיהודים ככופרים." אומר מנור, "לפני שנה שלטונות מצרים הודו למעשה בכך במסיבת עיתונאים משותפת עם שר החינוך ד"ר אחמד זאקי באדר והמופתי של מצרים ד"ר עלי גומע שנערכה בקהיר ב 26 באפריל 2010 הם הכריזו על רפורמה יסודית במערכת החינוך כדי "לטהר את תוכניות הלימודים ואת ספרי הלימוד מחומרים ופרשנויות מוטעות שמסיתים לאלומות ולקיצוניות". זאת, בהתייחס לסורות הקוראן המעודדות ג'יהאד ורצח פוליטיאסטים וכופרים. בעקבות מסיבת עיתונאים זאת

התלהט הדיון, כשמצד אחד האחים המוסלמים שללו בתוקף את כוונת הרפורמה האפשרית הזו, ומנגד קולות רבים דרשו לחדול מההסתה נגד נוצרים ויהודים. למשל, בעיתון אלאהרם ב2 במאי 2010 היון קולות שקראו לחדול מ"ללמד ילדינו השמצת הדת הנוצרית ואפילו היהודית [...] ושיפסיקו לכנות כופרים את מאמיני הדתות האחרים, כי זה שם תואר מסוכן שמעניק למעשה זכות להרוג."

מכון המחקר IMPACT-SE, שניטר ספרי הלימוד של מערכת החינוך בבתי הספר במצרים על פי סטנדרטים בינלאומיים, יציג בכנס באמצעות חמישה מחוקריו את נושא הזהות, הדימוי העצמי והיחס לאחר בארבעה מושבים על ישראל, מצרים וטוניסיה, איראן ועל טורקיה. בין המרצים ממכון אימפקט ס.א. ד"ר יוחנן מנור יציג נייר עמדה על מצרים, ד"ר ארנון גרוס על הדימוי העצמי והיחס לאחר בספרי הלימוד בתוניסיה, ד"ר יעל טף-סקר על הזהות היהודית והיחס לאחר בספרי הלימוד בישראל, ד"ר אלדד פרדו יתמקד בזהות וביחס לאחר בספרי הלימוד באיראן וגב' מדי נחמיאס על דימוי האחר – יונים וארמנים בספרי היסטוריה טורקיים.

מכון IMPACT-SE לחקר הסובלנות והשלום הנו מכון מחקר עצמאי, א-פוליטי וללא מטרות רווח, יעודו בחקר ספרי לימוד ובינתחומי מבחינת תחומי ההתמחות של חוקריו. המכון פיתח כלי מדידה ייחודי מבוסס על סטנדרטים בינלאומיים. המכון הוקם על ידי ד"ר יוחנן מנור בשנת 1998 ובראשו ועד מנהל מישאל, מנכ"ל ומועצה בינלאומית בה חברים מומחים ומדענים בעלי מוניטין מרחבי העולם. המכון ממוקם בקמפוס גבעת רם של האוניברסיטה העברית בירושלים ומעסיק כתריסר חוקרים העובדים בקבוצות מחקר המשלבות מדענים ומגוון מומחים. המכון מפרסם מדי שנה מספר דוחות מחקר וביקורת על מצב הסובלנות בחינוך ובתכניות לימודים של מגזרים ומדינות.

יצחק רביחיא, משרד "רב תקשורת": 054-7999209

לפרטים נוספים ניתן לפנות ל- [רב תקשורת](#).